

Openingsrede van de voorzitter prof. dr G. Hellinga gehouden op de 42ste voorjaars- vergadering op 16 mei 1968 te Frederiksoord

Dames en Heren,

Op 19 november 1967 overleed onverwacht ons lid ir H. H. G. Overbeek, sedert maart 1942 houtvester bij het Staatsbosbeheer. Mag ik volstaan met U in herinnering te roepen een uiterst beminlijk man, die met recht een houtvester van de Veluwe genoemd kan worden.

Op 17 maart 1968 hadden wij het verlies te betreuren van ons lid ir F. W. Malsch, oud-directeur van het Staatsbosbeheer. Tot op het laatst heeft hij grote belangstelling behouden voor zijn dienst en de functies die hij vervulde. Zijn oordeel werd steeds bijzonder gewaardeerd. Onze vereniging diende hij als secretaris van 1931 tot 1936, als voorzitter van 1947 tot 1950 en als lid van de redactie van het tijdschrift van 1929 tot 1950.

Ik verzoek U de overledenen in enige ogenblikken van stilte te willen herdenken.

In de Nederlandse bosbouwwereld valt thans een grote activiteit te constateren; ook onze vereniging neemt hieraan deel. Het doel ervan is te trachten de huidige ongunstige toestand in de bosbouw te verbeteren. Wij zullen hierbij versnippering van krachten en overlapping van werkzaamheden moeten voorkomen en in onze toch kleine bosbouwwereld bundeling van activiteiten tot stand moeten brengen.

De *Structuurcommissie van het Bosschap* is met zijn werkzaamheden begonnen. Wil deze commissie op betrekkelijk korte termijn tot een gedegen advies komen, dan zal het m.i. noodzakelijk zijn twee deskundige personen hierbij aan te trekken, die hun volle tijd aan het te verrichten werk, zoals het verzamelen van basisgegevens en het analyseren hiervan, kunnen geven.

Op 21 maart j.l. werd het Bosschap door de Minister van Financiën in audiëntie ontvangen om het destijds opgestelde „*Advies inzake de structurele en economische moeilijkheden in de bosbouw*” toe te lichten. Ook bij deze audiëntie waren, evenals bij die bij de Minister van Landbouw en Visserij en bij de Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk de N.V.B.E. en de K.N.B.V. door het Bosschap uitgenodigd aanwezig te zijn.

Aldus is nu een drietal bewindslieden op de hoogte gesteld van de noden in de bosbouw. Zij hebben te kennen gegeven de problemen te zien, maar konden geen enkele toezegging doen. Ik meen dat de tijd thans rijp is om

met nadruk aan te dringen op enig soulaas op korte termijn van regeringszijde, bijvoorbeeld door het opheffen van de degressie in de bosbijdrageregeling. Naar het wil voorkomen, al zal onderzoek dit moeten bevestigen, is een veruiming van de honorering van de welzijnsfuncties van het bos goedkoper dan aankoop door de overheid.

In tegenstelling met voorheen heeft de bosbouw veel belangstelling gehad in de volksvertegenwoordiging bij de behandeling van de *Rijksbegroting*, zij het niet bij de behandeling in de Tweede Kamer zelf, maar wel in de Vaste Commissies. Dit geldt zowel voor de begroting van het Ministerie van Landbouw en Visserij als voor de begroting van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk. Het intensieve voorbereidende werk in deze vaste commissies is er misschien de oorzaak van dat de bosbouw in de Kamer niet aan de orde kwam. In het vooruitzicht is nog een speciale vergadering van de Vaste Commissie met de Ministers van Landbouw en Visserij en van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk betreffende verschillende aspecten van de bosbouw. Deze belangstelling is een verheugend verschijnsel.

Ook in andere opzichten dan de hiervoor genoemde Structuurcommissie is de bosbouw actief om tot betere resultaten te trachten te komen. Ik kan hierbij wijzen op de zich ontwikkelende *schaalvergroting bij de houtafzet*; o.a. werkt ook het Staatsbosbeheer hieraan en voert een wijziging in zijn beleid ten aanzien van de verkooppolitiek door; thans worden ook langjarige contracten voor houtleveranties ernstig onder ogen gezien. Voorts noem ik het aan de Studiekringcommissie van onze vereniging uitgebrachte rapport van de gespreksgroep „Afzet hout van groveden”.

Zo hopen wij ook binnen niet al te lange tijd tegemoet te kunnen zien het rapport van de door uw bestuur ingestelde gespreksgroep „Producent-Consument”. Zo enigszins mogelijk stellen wij ons voor de uitkomsten van deze rapporten ter beschikking te stellen aan de Structuurcommissie van het Boschap.

In de serie Brochures van het Bureau Inlands Hout verscheen in maart j.l. een uitgave getiteld: „Inlands Grenehout voor palen, bezaagd hout en industriehout” en in mei een uitgave getiteld „Houten heipalen”. Het oogmerk is wederom een beter gebruik van in Nederland gegroeid hout.

De *Natuurbeschermingswet* werd op 14 november 1967 ook door de Eerste Kamer der Staten Generaal aangenomen. Voorts is op 19 maart j.l. de Natuurbeschermingsraad geïnstalleerd. Voorzitter is mr R. G. A. Höppener, burgemeester van Roermond. Ik spreek er mijn teleurstelling over uit dat onze vereniging geen zetel in deze raad heeft gekregen.

In de legislatieve sfeer blijvend, zal het u ongetwijfeld bekend zijn, dat op 22 maart j.l. bij de Tweede Kamer van de Staten Generaal is ingediend een *ontwerp van Wet tot Wijziging van de bepalingen inzake gemeentelijke en provinciale belastingen*. De gemeenten kunnen nu belasting gaan heffen op onroerende goederen met uitzondering van cultuurgronden die bedrijfsmatig geëxploiteerd worden ten behoeve van de land- of bosbouw. Het zal noodzakelijk zijn de discussies rondom dit wetsontwerp nauwkeurig te volgen,

omdat zich in de bosbouwsector direct al vragen voordoen ten aanzien van heidegronden, moerasgronden en plassen; in het algemeen dus natuurterreinen.

Het ziet er naar uit, dat de verwezenlijking van de geprojecteerde *recreatiegebieden* Spaarnwoude en Midden Delfland weer een stap nader is gekomen. Rijkssubsidies voor de aankoop van grond zijn beschikbaar, mits de prijzen redelijk zijn. In de nu droogvallende polder Zuidelijk Flevoland zal 11.000 ha bebost worden; dit is 25 % van de totale oppervlakte.

Een belangrijke manifestatie was de „*Onkruiddag*” op 21 februari j.l. georganiseerd door de „Subgroep Bosbouw en Wegbeplantingen” van de „Werkgroep Onkruidbestrijding T.N.O.”. Deze zeer geslaagde dag bracht ons op de hoogte van de nieuwste stand van zaken van het onkruidbestrijdingsonderzoek en de praktische toepassingsmogelijkheden in de bosbouw en landschappelijke beplantingen. Wij verheugen ons over de te verwachten publikatie van de voordrachten in ons tijdschrift. Een honderdtal zeer geïnteresseerden bezocht deze dag.

Een andere manifestatie was de 12e Nationale *Boomfeestdag* op 3 april j.l. Uit 185 gemeenten namen 28.000 kinderen hieraan deel.

De Stichting *Bosbouwproefstation „De Dorschkamp”* heeft inmiddels zijn nieuwe behuizing in gebruik genomen. De officiële opening van het gebouw zien wij tegemoet.

En nu ik het proefstation noem, meen ik ook melding te mogen maken van een voorgenomen reorganisatie van het landbouwkundig onderzoek en de voorlichting, waarbij alle Instituten op het gebied van onderzoek in de landbouw zijn betrokken. Ook de Dorschkamp is genoemd. Een coördinatie van het onderzoek wordt hiermede beoogd.

Het Boschap heeft besloten een werkgroep „*Public relations van het bos*” in te stellen. Het heeft hiertoe medewerking gevraagd van de N.V.B.E., de drie Agrarische Bedrijfsbonden, S.B.B., K.N.B.V., K.N.H.M. en A.N.W.B. Onzerzijds is bij de toegezegde medewerking de suggestie gedaan het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie ook in de Werkgroep op te nemen. Het kweken van een beter begrip bij het grote publiek omtrent bos en bosbouw is zeker geen overbodige luxe.

Op het internationale vlak van de bosbouw zou ik aandacht willen vragen voor een uitspraak in Duitsland van de Bundesminister van Voedselvoorziening, Landbouw en Bosbouw, Herman Höcherl, overgenomen in alle Duitse bosbouw tijdschriften. Onder de titel „*Förstwirtschaft in der Sackgasse? Ein internationales Preisabkommen für verschiedene Holzsorten*”, pleit de bewindsman, gezien de grote betekenis van het bos en de slechte financiële resultaten, voor een stabilisatie van de internationale houtmarkt door prijsafspraken tussen producenten en consumenten (*Holz-Zentralblatt* nr 131/132, 3-11-1967).

Er is een nauwe samenwerking tussen de Duitse en de Neder-

landse Bosbouw in ontwikkeling. Van de vele punten waarop samenwerking mogelijk is heeft de houtafzet prioriteit gekregen.

Wat betreft de situatie van de *bosbouw in de E.E.G.-landen* (uitvoerige gegevens werden mij welwillend door het Staatsbosbeheer verstrekt) kan in het kort het volgende worden opgemerkt.

Het allesoverheersende probleem dat zonder twijfel thans de meeste aandacht trekt, is de *prijs van het hout*. Gedurende de laatste jaren constateren de bouseigenaren dat hun bossen steeds minder opbrengen en de kosten steeds hoger worden. Men vraagt zich af of de investeringen in het bos nog wel verantwoord zijn en of het bosbeleid in de lidstaten niet ter discussie behoort te worden gesteld.

De Raad van de Europese Economische Gemeenschap heeft in zijn 21ste zitting in januari j.l. een richtlijn vastgesteld betreffende aanpassing van wetgevingen van de lidstaten ten aanzien van de *indeling van onbewerkt hout*. De modernisering en de concentratie van de houtindustrie, alsmede de aanzienlijke ontwikkeling van de internationale houthandel maken het noodzakelijk, ook op dit gebied, tot een uniforme regeling voor de indeling te komen. Het intracommunautaire handelsverkeer van onbewerkt hout bedraagt meer dan 2,6 miljoen m³ per jaar.

De volledige tekst van deze richtlijn zal met een toelichting in ons tijdschrift worden opgenomen.

Er wordt voorts een richtlijn voor *kwaliteitsnormen voor zaden en plantsoenen* voorbereid. De grote klimatologische en orologische verschillen binnen het E.E.G.-gebied doen verwachten dat volstaan zal moeten worden met lage minimum normen die voor alle lidstaten aanvaardbaar zijn. Het werk van de commissie en de daaraan ten grondslag liggende studies zal toch een stimulans zijn voor de verbetering van de kwaliteit van het bosplantsoen.

Op 1 juli 1967 is voor vier naaldhoutsoorten (*A. alba*, *P. abies*, *P. sylvestris* en *P. menziesii*) de richtlijn voor het in de handel brengen van bosbouwkundig teeltmateriaal van kracht geworden. De lidstaten moeten wetgeving en verordeningen hieraan aanpassen. Deze richtlijn heeft thans praktische consequenties voor de import van douglaszaden, geogst in de V.S. en Canada. Overeenkomstig deze richtlijn adviseert het permanente comité de Commissie over het verlenen van een machtiging aan de lidstaten om zaden of planten welke aan verminderde eisen zijn onderworpen tot de handel toe te laten.

De instelling door de Raad van het *Europees Oriëntatie- en Garantiefonds* voor de Landbouw (afgekort F.E.O.G.A.) en met name de afdeling Oriëntatie, vormt een belangrijke fase in de ontwikkeling van het landbouwstructuurbeleid. Er is thans bij de Raad een voorstel ingediend om te komen tot vaststelling van een gemeenschapsprogramma voor maatregelen op het gebied van de bosbouw ter verbetering van de landbouwstructuur. Dit voorstel is thans nog in discussie. Gehoopt wordt dat de besprekingen er toe zullen leiden dat met name de nieuw aan te leggen bossen in de randstad Holland voor een bijdrage uit het fonds in aanmerking zullen kunnen komen.

Alhoewel in het voorgaande hier en daar reeds activiteiten van de K.N.B.V. zijn gememoreerd, wil ik tenslotte nog even hierbij stilstaan.

De *statuten* van onze vereniging zijn goedgekeurd en ik vertrouw erop dat wij de vereniging zullen voortzetten vanaf 30 september a.s. op basis van de nieuwe statuten.

De Studiekringcommissie behandelde op een middagbijeenkomst het *plantverband*, als een goed vervolg op de voorgaande bijeenkomsten ten aanzien van het plantsoen en de keuze van de houtsoort.

De door de Studiekring naar aanleiding van vroegere onderwerpen ingestelde gespreksgroepen „Afzet hout van groveden” en „Aanpassing van bestaande bossen aan de recreatie” hebben hun rapporten bij de Studiekringcommissie ingediend. Beide rapporten zijn in de commissie besproken, zullen worden gepubliceerd en geven aanleiding, hetgeen ook niet anders dan verwacht kon worden, tot verdere studie.

Bij de door ons dankbaar aangegrepen mogelijkheid de *audiëntie* van het Bosschap bij de *Minister van Financiën* mede te maken was onze vereniging vertegenwoordigd door de secretaris ir J. Sipkens.

Ir W. A. Dieleman vertegenwoordigt ons thans in de *Nationale Populieren Commissie* als opvolger van ir F. W. Burger.

Ir J. Vlieger vertegenwoordigde onze vereniging op het op 18 april j.l. gehouden *Waddencongres* van de Federatie van Friese Studenten Verenigingen.

Dr J. van Soest zal namens de vereniging de plaats van ir A. A. C. van Leeuwen innemen in de Raad van Toezicht van de *Stichting Nationaal Natuurfonds*.

In de *Structuurcommissie* van het Bosschap hebben voor onze vereniging zitting ir J. J. Mooy en ir J. Sipkens.

In de Werkgroep „*Public Relations van het bos*” van het Bosschap heeft voor de K.N.B.V. zitting jhr C. L. H. van Vredenburg.

Het verheugt mij mede namens u allen de *nieuwe leden* en donateurs een hartelijk welkom te kunnen toeroepen. Een nieuwe ledenlijst zal u hopelijk dit jaar bereiken.

Gaarne wil ik de dank van de vereniging overbrengen aan u, ir F. W. Wesels om ons als directeur van de Maatschappij van Weldadigheid te ontvangen en rond te leiden op de bezittingen van deze Maatschappij en aan u, ir M. van Daalen voor de bereidwilligheid ons op uw bezitting Berkenheuvel te ontvangen en rond te leiden.

Hiermede verklaar ik de 42ste voorjaarsvergadering voor geopend.